

4. Algyő, Szőreg-1. Biztonsági Gáztározó (KÖH 60153)

(Csongrád megye) Sza, I

A lelőhely Algyő határában, a 47. sz. földutat Tápéval összekötő műút K-i oldalán található, egy ÉNy-DK irányú kiemelkedés DK-i nyúlványán. A 2003-ban a nyomvonalon elvégzett terepbejárás eredményei alapján 2009. május 13–20. között a lelőhely D-i végében, a Magyar–Román gázszállító vezeték építését megelőzően került sor régészeti feltárára a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai közreműködésével, 90 m hosszan és 7 m szélességben.

Az 50–60 cm vastagságú humusz letermelését követően 27 régészeti jelenséget azonosítottunk, melyek többsége szarmata kori telepobjektum volt, jellegzetes méhkasos kialakítású gödrök, valamint egy földbe mélyített, központi cölöphelyes ház. Az épület csak részben esett a kutatható területre. A szelvény középső részén két melléklet nélküli, DNy-ÉK-i tájolású temetkezés is előkerült. Az SNR 19 sírba zsugorítva helyezték el a halottat, míg az SNR-18, SNR-26 temetkezésbe két halottat is fektettek, akik valószínűleg szoros családi kapcsolatban álltak egymással.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatárs: Czegléczki Tibor technikus.

DEÁK ANDREA

5. Algyő, SZBT-2 állomás (KÖH 40642)

(Csongrád megye) Sza

A Szőreg-1. Biztonsági Gáztározó SZBT-2 jelű kútjának területén az építési munkák közben egy csontváz maradványa és a falban egy sír feltárta került elő. A leletmentő ásatás során egy É-D-i tájolású, rabolt szarmata csontvázat bontottunk ki. A koponyán kívül egyik csont sem volt eredeti, in situ helyzetben. A csontváz mellékletét egy, a nyakon lévő mészkő- és karneolgyöngyökből álló nyaklánc alkotta. A sírgödör D-i vége a gépmunka során megsemmisült.

PALUCH TIBOR

6. Algyő, Távvezetékindító-állomás (KÖH 42402)

(Csongrád megye) Sza, H, Kö

A lelőhely Algyő határában, a távvezetékindító-állomástól K-re, a 47. sz. földutat Tápéval összekötő út K-i oldalán található. A Magyar–Román gázszállító vezeték nyomvonalán végzett előzetes terepbejárás eredményei alapján a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai 2009. május 14. és június 18. között végeztek megelőző régészeti feltárást a lelőhely (MOL 1.) tengelyében, 3252 m²-nyi felületen. A kutatható területet a közművek 15 szakaszra tagolták. Az objektumok in-

tenzitása az egyes szakaszokon erősen változó volt, azok 80%-a a 8., 12., 14. és 15. szakaszok területén került elő.

Az ásatás során 261 objektumot tártunk fel, melyek közül 231 szarmata, 13 újkori, 1 honfoglalás kori, 1 középkori volt, 15 esetben pedig korhatározó leletanyag hiányában nem lehetett azokat datálni. A szarmata népeséghez köthető jelenségek között a jellegzetes tárológödrök domináltak, de feltártunk 2 lakóházat, egy füstölőt, valamint 2, kerámiával kirakott sütőfelületű kemencét. A telepobjektumok mellett 7 temetkezés is napvilágot látott, melyek közül egy honfoglalás kori, 6 pedig szarmata volt.

A leletanyag elsősorban nagy mennyiségű edénytöredékből és állatcsontból áll. A kerámiaanyagból számos szépen kidolgozott, gyorskorongon készült, késő szarmata edényt, terra sigillatakat és azok utánezatait, valamint egy amphoratöredéket érdemes kiemelni.

A kutatás fontos eredményei közé tartozik az a honfoglalás korából származó női váz, amelynek mindkét csuklóján nyitott végű, bronzból készült karperecet találtunk, ingét pedig a nyakrésznél rombusz alakú veretekkel varrták ki.

Szintén kiemelésre érdemes annak a szarmata kislánynak a sírja, aki nyakperecet viselt, jobb csuklóját 2 bronzkarperec, jobb és bal csuklóját pedig gyöngyből fűzött karkötő díszítette. Ruhájára a mellkas magasságában kék köves ezüstboglárt tűztek. A kislány sírjának szomszédságában 2 harcos sírját találtuk meg, talán közös sírgödörbe fektették őket. Mindkét férfit vasból készült köpűs lándzsával, ezüstpénzzel, lábuknál pedig két-két edénnyel temették el.

A leletek a KÖSZ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a szegedi Móra Ferenc Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Czegléczki Tibor, Szabados György, Szöllösi Géza technikusok.

DEÁK ANDREA

7. Algyő, Völgy-köz (KÖH 34517)

(Csongrád megye) Sza

2009 májusában szénhidrogén mélyfúrásokhoz kapcsolódóan jártuk be a Pörös-ér D-i partján, D felől egy egykori vízfolyás, ma mesterséges csatorna által határolt kisebb kiemelkedésen található lelőhelyet, melynek során a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai szarmata kori, avar kori és késő középkori telepnyomokat azonosítottak. A lelőhely azonos az M43 17. lelőhellyel.

Az Algyő-1010 H jelű szénhidrogén termelő kút létesítését megelőzően 2009. augusztus 6–7-én végeztünk régészeti feltárást a lelőhely D-i részén, 670 m²-en, melynek alkalmával 5, a szarmata korszakhoz sorolható telepjelenséget – 1 gödört és 4 körárkot – bontottunk ki. Az objektumok – a gödör kivételével – a kutatható